

Minimumsrettigheter for arbeidsinnvandrere

OPPHOLD

EU/EØS-borgere har rett til å arbeide, studere og bo i Norge. Alle EU/EØS-borgere som skal bo i Norge i mer enn tre måneder må registrere seg.

Har du kommet til Norge for å søke etter arbeid kan du være her i seks måneder. Du må melde deg hos politiet senest tre måneder etter at du kom til Norge. For å registrere deg må du dokumentere at du er arbeidstaker, selvstendig næringsdrivende, tjenesteyter eller har egne midler til å forsørge seg selv og medfølgende familie

ARBEID

Arbeidsavtale

Det skal inngås en skriftlig arbeidsavtale i alle arbeidsforhold. Dette gjelder uavhengig av om det er en fast stilling eller en midlertidig ansettelse, og uavhengig av hvor lenge arbeidsforholdet varer.

Avtalen må inneholde det mest vesentlige i arbeidsforholdet. Det er blant annet navn på partene, arbeidsplassen, beskrivelse av arbeidet eller tittel på stillingen, arbeidets start, eventuelt varighet hvis det er en midlertidig stilling, prøvetidsbestemmelser, oppsigelsesfrister, lønn, og lengden og plasseringen av den avtalte arbeidstiden.

Lønn

Det er ingen generell minstelønn i Norge. Lønn avtales mellom arbeidsgiver og arbeidstaker som en del av den skriftlige arbeidsavtalen. Selv om det ikke er noen generell minstelønn i Norge, er det i enkelte bransjer innført minstelønn.

Ved overtidarbeid har du krav på et tillegg på minst 40 prosent av avtalt timelønn. Avtale om lavere prosentsats er ikke tillatt.

Sykepenger til EØS-borgere

Hovedreglene for å få rett til sykepenger:

- Du må være arbeidsufør på grunn av en funksjonsnedsettelse som klart skyldes egen sykdom eller skade.
- Du må ha vært i jobb i minst fire uker – arbeidstid i annet EØS-land regnes med som opptjeningstid.
- Du må tape pensjonsgivende inntekt på grunn av arbeidsuførheten. Det er et vilkår at inntektsgrunnlaget for sykepenger utgjør minst femti prosent av grunnbeløpet.

Hvordan søker du om sykepenger når du oppholder deg i Norge?

Arbeidsuførheten må dokumenteres med legeerklæring/sykmeldingsattest for å få rett til sykepenger. Dette gjelder ikke de 16 første dagene av sykefraværet (arbeidsgiverperioden) når arbeidstakeren har rett til å bruke egenmelding. Spørsmål om dette rettes din arbeidsgiver. I denne perioden skal kravet om sykepenger sendes til arbeidsgiveren.

Etter arbeidsgiverperioden skal sykepenger utbetales fra NAV. Krav om sykepenger skal sendes til NAV-kontoret der du oppholder deg i Norge. Arbeidsgiver har plikt til å sende inn opplysninger om inntekt og arbeidsforhold til NAV. Utbetaling skjer direkte til deg. I noen tilfeller forskutterer arbeidsgiver sykepenger til arbeidstaker og krever refusjon fra NAV. Dette må du avklare med arbeidsgiver.

HELSEHJELP

Alle som oppholder seg i Norge har rett til helse- og omsorgstjenester. Det kan imidlertid variere hvilke helsetjenester du har rett til å få dekket økonomisk. Helsepersonell i Norge har taushetsplikt¹ og all helsehjelp er frivillig for den enkelte.

Opphold på inntil 90 dager

Europeisk helsetrygdkort beviser at du som EU/EØS-borger har rett til nødvendig helsehjelp ved behandlingssteder som er tilknyttet det offentlige helsevesenet. Du betaler egenandeler på lik linje med norske borgere. Borgere fra land utenfor EU/EØS må ha reiseforsikring som dekker nødvendig helsehjelp.

Opphold på mellom 3 til 12 måneder

Borgere av EØS-land som arbeider i Norge, har fulle rettigheter til helsehjelp og betaler egenandeler likestilt med norske borgere.

Opphold på over 12 måneder

Du regnes som bosatt i Norge når oppholdet er ment å vare eller har vart minst 12 måneder. Som bosatt med norsk fødselsnummer har du fulle rettigheter til å få dekket helsetjenester.

Nødvendig helsehjelp

Personer som har fastlege i Norge tar i første omgang kontakt med legekantoret sitt. Dersom du ikke har fastlege kan du kontakte legevakten. Både fastlege og legevakt har mulighet til å henvise til spesialisthelsetjenesten ved behov.

Øyeblikkelig helsehjelp

Alle personer som oppholder seg i riket, har rett til øyeblikkelig hjelp etter pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1a første ledd og § 2-1b første ledd. Dette omfatter helsehjelp som er påtrengende nødvendig. Kontakt akutt medisinsk kommunikasjonsentral på telefonnummer 113 ved nødstilfelle.

BOTILBUD

Midlertidig botilbud

Kommunen er forpliktet til å finne midlertidig botilbud for dem som ikke klarer det selv.¹ Tjenesten skal avhjelpe akutt bostedsløshet og er ikke ment å vare over tid. Med akutt bostedsløshet menes at tjenestemottaker ikke har et sted å sove og oppholde seg det neste døgnet. Ansvar ivaretas av NAV. Bestemmelsen innebærer en plikt til å gi en naturalytelse, noe som innebærer at NAV-kantoret må fremskaffe et konkret og tilgjengelig botilbud til den som ikke klarer det selv.¹ Det stilles heller ikke krav om at tjenestemottaker først må ha forsøkt å finne et botilbud selv. Det er imidlertid et krav om at det midlertidige botilbudet er faglig forsvarlig.¹

Personer som ikke er norske statsborgere og som ikke har bopel i riket, har ikke krav på individuelle tjenester etter loven, med unntak av opplysning, råd og veiledning. Dersom en person ikke kan sørge for sitt livsopphold, har vedkommende likevel rett til økonomisk stønad og hjelp til å finne midlertidig botilbud etter loven. Hjelp gis inntil vedkommende kan forventes å få bistand fra kilder i hjemlandet.

Finn ditt nærmeste NAV-kontor på www.nav.no eller ring 55553333.

Arbeidstakere fra land utenfor EU/EØS som kommer for å arbeide i Norge¹

Medlemskap i folketrygden er grunnlaget for din rett til å motta ytelser fra NAV. Hvis du er ansatt for å arbeide i Norge, vil du automatisk bli innmeldt i folketrygden fra første arbeidsdag. Dette gjelder selv om du er bosatt i et annet land mens du arbeider i Norge.

Det er ikke avgjørende at du er norsk statsborger, registrert i folkeregisteret eller betaler skatt til Norge. Det som er avgjørende, er at du på lovlig vis har rett til å utføre arbeid i Norge.

Gjennom medlemskapet har du blant annet rett til helsetjenester i Norge, og du kan tjene pensjonsrettigheter i henhold til bestemmelsene i folketrygden. Medlemskap i folketrygden medfører at du må betale trygdeavgift.

Dersom du kommer for å arbeide som selvstendig næringsdrivende, vil du ikke bli medlem av folketrygden med mindre du er bosatt i Norge. I henhold til folketrygdloven blir du generelt ansett som bosatt i Norge dersom du har til hensikt og på lovlig vis har rett til å bo i Norge i minst 12 måneder.